

Academic Administration that Affects Proactive Learning of Educational Institutions under Chaiphum Municipality

Prapaporn Sincharoen¹ and Apisit Boonya²

Nakorn Ratchasima College, Thailand

¹Email: miw2520a@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-0756-7315>

²Corresponding author email: apisit2565@hotmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-7150-2796>

Received 12/03/2024

Revised 05/05/2024

Accepted 20/07/2024

Abstract

Background and Aims: This research aims to study and compare the level of academic administration that affects active learning management in educational institutions under Chaiphum Municipality. The analysis will be separated according to educational level. Work experience and type of educational institution. In addition, there is a study of academic administration guidelines that can affect the management of active learning in these educational institutions.

Methodology: The sample used in the research consisted of 129 personnel in educational institutions under Chaiphum Municipality, which were obtained from stratified random sampling. The research tools included a questionnaire using a 5-level rating scale and a structured interview with an IOC between 0.80 - 1.00 and a confidence value of 0.83. For the statistics used in data analysis, such as frequency, percentage, mean, and standard deviation. T-test, F-test, and pairwise difference test using the Scheffé Method.

Results: the finding found that (1) Academic administration that affects the management of active learning in educational institutions under Chaiphum Municipality, overall it is at a high level. When considering each aspect, it was found that academic administration that affects proactive learning management is at a high level in every aspect. (2) Results of the comparative analysis of opinions regarding academic administration that affect active learning management of educational institutions under Chaiphum Municipality. Classified by educational level work experience and type of educational institution found that there was no difference. (3) Guidelines for academic administration that affect active learning management in educational institutions under Chaiphum Municipality include improving or changing the curriculum to be consistent with

active learning management. educational institution context and student context. Encouraging teachers to organize problem-based teaching and learning activities. integrated teaching. Encouraging teachers to measure and evaluate learning according to actual conditions, which meets the aims of education. and use the evaluation results to develop individual learners. Teachers are also encouraged to develop modern teaching materials. By using technology to organize teaching and learning. and use the results of supervision to further improve and develop teaching media.

Conclusion: The findings show that academic administration has a significant impact on active learning management in educational institutions in Chaiyaphum Municipality, with consistently high performance across all aspects. There were no differences according to educational level, work experience, or type of institution. Aligning curricula with active learning, encouraging problem-based and integrated teaching, promoting authentic assessment, and facilitating the development of modern teaching materials through technology and supervision are all important guidelines for improving academic administration.

Keywords: Academic administration; Proactive learning management

การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ

ประภาภรณ์ สิ้นเจริญ และ อภิสิทธิ์ บุญยา

วิทยาลัยนครราชสีมา

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษาที่สังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ โดยจะแยกการวิเคราะห์ตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และประเภทของสถานศึกษา นอกจากนี้ ยังมีการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่สามารถส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษาเหล่านั้นด้วย

ระเบียบวิธีการวิจัย: กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยบุคลากรในสถานศึกษาที่สังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ จำนวน 129 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยรวมถึงแบบสอบถามที่ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง โดยมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83 สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) ค่าเอฟ (F-test) และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé Method)

ผลการศึกษา: (1) การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมากทุกด้าน (2) ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และประเภทของสถานศึกษา พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน (3) แนวทางการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ ได้แก่ การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก บริบทของสถานศึกษา และบริบทของนักเรียน การส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน การสอนแบบบูรณาการ การส่งเสริมให้ครูมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงซึ่งตรงตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา และนำผลการประเมินไปใช้ในการแก้ไขพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล นอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมให้ครูพัฒนาสื่อการสอนให้ทันสมัย โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และนำผลการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาสื่อการเรียนการสอนต่อไป

สรุปผล: ผลการศึกษาพบว่าการบริหารงานวิชาการมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ในสถานศึกษาในเขตเทศบาลนครชัยภูมิ โดยมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องในทุกด้าน ไม่พบความแตกต่างกันตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และประเภทของสถานศึกษา แนวทางสำคัญในการปรับปรุงการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ การจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเรียนรู้แบบ Active Learning การส่งเสริมการสอนแบบแก้ปัญหาและบูรณาการ การส่งเสริมการประเมินผลตามสภาพจริง และการส่งเสริมการพัฒนาสื่อการสอนสมัยใหม่ด้วยเทคโนโลยีและการนิเทศ

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ; การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

บทนำ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคมในระดับฐานรากของประเทศ โดยมีหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะที่จำเป็นต้องดำเนินการใกล้ชิดกับประชาชนและทุกภาคส่วนในชุมชน บริการสาธารณะเหล่านี้จะต้องได้รับการออกแบบให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในหลายด้านที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยตรง เช่น การศึกษา สาธารณสุข โครงสร้างพื้นฐาน การบริการด้านสังคม การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน การจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ การจัดการภัยพิบัติ และการดูแลสุขภาพสงบปลอดภัยภายในชุมชน จากนโยบายการจัดการศึกษาท้องถิ่นด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา มีการกำหนดนโยบายเพื่อให้ระบบบริหารและการจัดการการศึกษาสอดคล้องกับระบบการจัดการศึกษาของชาติอย่างมีประสิทธิภาพและมีผลสัมฤทธิ์ บทบาทในการจัดการศึกษาในระดับท้องถิ่นจึงไม่เพียงแต่พัฒนาวิชาการสำหรับนักเรียน แต่ยังต้องคำนึงถึงการพัฒนาวิชาการเพื่อชุมชนและสังคม เพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต (คณน สิริโชคเจริญ, 2565)

เพื่อให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่สังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ซึ่งได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่ในการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาไปยังสถานศึกษาโดยตรง ทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป เป้าหมายคือการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดีมีความสามารถ และสามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข

ดังนั้น การบริหารและการจัดการศึกษาในปัจจุบันจึงอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของหน่วยงานหลักคือสถานศึกษา โดยผู้อำนวยการต้องมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ซึ่งรวมถึงขอบเขตและภารกิจในการบริหารงาน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล และ 4) การบริหารทั่วไป (เบญจวรรณ กสิผล, 2565)

การบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจหลักของการบริหารสถานศึกษา เนื่องจากจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาอยู่ที่การจัดการศึกษาคุณภาพและมาตรฐาน ซึ่งเน้นทั้งงานด้านวิชาการ อันประกอบด้วยการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การจัดสรรบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การจัดสรรสิ่งสนับสนุนด้านวิชาการ และการวัดและประเมินผล ขั้นตอนการดำเนินงานด้านวิชาการประกอบด้วย การวางแผน การจัดและดำเนินการ รวมถึงการส่งเสริมและติดตามผลด้านวิชาการ (เบญจวรรณ กสิผล, 2565) ในปัจจุบัน สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้สังคมไทยต้องปรับตัวทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง การศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนทั้งแนวคิด สาระ และแนวทางในการจัดการศึกษา เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาบุคคลในชาติให้พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในทุกด้าน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเห็นถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการเชิงรุก โดยการส่งเสริมให้ครูจัดทำหน่วยการเรียนรู้เชิงรุก และจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้แบบเชิงรุกให้แก่ครูสอน การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ดังกล่าวจะช่วยให้คุณครูสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และครอบคลุมทุกตัวชี้วัดของมาตรฐานการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก ครูผู้สอนจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เทคโนโลยี และลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยต้องเปลี่ยน

บทบาทจากผู้สอนเป็นผู้ถ่ายทอด และทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะแนวทางการค้นคว้าหาความรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถแสวงหาความรู้และประยุกต์ใช้ทักษะต่างๆ โดยการสร้างความเข้าใจด้วยตนเองจนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย (ชยพล ดีอุ่น, 2565)

การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติหรือการกระทำจริง โดยความรู้ที่เกิดขึ้นจะมาจากประสบการณ์ตรงของผู้เรียน ซึ่งกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องให้ผู้เรียนมีโอกาสในการลงมือทำมากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว ควรจัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการอ่าน การเขียน การโต้ตอบ และการแก้ปัญหา นอกจากนี้ยังควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดอย่างลึกซึ้ง เช่น การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า การเรียนรู้เชิงรุกจึงเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย ซึ่งเกิดจากความร่วมมือระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ในกระบวนการนี้ ครูควรลดบทบาทในการสอนและการให้ความรู้แก่ผู้เรียนโดยตรง แต่ควรเน้นการออกแบบกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ โดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ผ่านการพูด การเขียน และการอภิปรายกับเพื่อน ๆ

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ โดยหวังว่าจะสามารถใช้ข้อมูลที่ได้ในการสนับสนุนผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในจังหวัดชัยภูมิ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สามารถวางแผน ปรับปรุง และพัฒนางานบริหารงานวิชาการ เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสำหรับสถานศึกษาและนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ จำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และสถานศึกษาที่สังกัด
3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ

การทบทวนวรรณกรรม

สายใจ สุนกามรัตน์ (2564) ทำการศึกษา การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลการสอนของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการอำนวยความสะดวกในงานวิชาการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนในงานวิชาการ การประสานงานวิชาการ

การนิเทศ ติดตามประเมิน และรายงานผลการประเมินวิชาการ ด้านการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์การบริหารงานวิชาการมี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ 2) ประสิทธิภาพการสอนของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า ศักยภาพและสมรรถภาพของครูและบุคลากร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ เน้นคุณภาพภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ส่วนความตื่นตัวในการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ 3) ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิภาพการสอนของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ จำแนกตามขนาดสถานศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน 4) การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิภาพการสอนของครู มีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าความสัมพันธ์ .806

ปัญญา ตรีเลิศพจน์กุล (2566) ทำการศึกษา การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 สถานศึกษาควรมีการวางแผนงานด้านวิชาการโดยการรวบรวมข้อมูลและกำกับดูแล นิเทศและติดตามเกี่ยวกับงานวิชาการ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สุรางค์ ประไพพ (2566) ทำการศึกษา รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัล เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สถานศึกษาบุญคุ้มราษฎร์บำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1. รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ การบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัล มีปัจจัย 7 ด้าน ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำ 2) การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ 3) ชุมชนกัลยาณมิตร 4) การทำงานเป็นทีม 5) การมีวิสัยทัศน์ร่วม 6) โครงสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ และ 7) เทคโนโลยีดิจิทัล และการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก มีปัจจัย 2 ด้าน คือ 1) การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และ 2) การปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2. ผลการยืนยันรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ และการดำเนินการหลังการใช้รูปแบบฯ อยู่ในระดับมากที่สุด

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้เห็นว่า หากครูสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้โดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างตื่นตัวทั้ง ด้านร่างกายได้เคลื่อนไหวปฏิบัติต่าง ๆ ด้านสติปัญญาได้ใช้ความคิด ด้านสังคมได้มีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นและด้านอารมณ์เกิด

ความรู้ที่อันจะช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายต่อตน ซึ่งการมีส่วนร่วมในลักษณะดังกล่าวจะเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษา การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ ตามแนวคิดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน (2565) ดังนี้ การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา การนิเทศการศึกษา ซึ่งสามารถนำมาเขียนเป็นกรอบแนวคิดได้ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ระดับการศึกษา
2. ประสบการณ์ในการทำงาน
3. สถานศึกษาที่สังกัด

ตัวแปรตาม

การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ ตามแนวทางการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอน
2. การพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้
3. การวัดและประเมินผล
4. การพัฒนาและใช้สื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษา
5. การนิเทศการศึกษา

แนวทางการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ จำนวน 194 คน (เทศบาลเมืองชัยภูมิ, 2566)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ บุคลากรของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ จำนวน 129 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางการสุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 ; บุญชม ศรีสะอาด, 2553) โดยได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย

2.1 แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และสถานศึกษาที่สังกัด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ

2.2 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการ ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือของแบบสอบถาม

3.1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ ตามแนวคิดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน (2565) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.1.2 ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2553)

3.1.3 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม

3.1.4 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

3.1.5 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence) มีค่าระหว่าง 0.80 – 1.00

3.1.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.1.7 นำเสนอแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3

3.1.8 คัดเลือกข้อคำถามที่มีความเหมาะสมจำนวน 50 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83

3.1.9 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

3.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือของแบบสัมภาษณ์

3.2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ และดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ จำนวน 5 ข้อ

3.2.2 นำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

3.2.3 ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence)

3.2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.2.5 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ศึกษาต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

4.1 ขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ

4.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4.3 ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 129 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4.4 ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์ที่มีการกำหนดคำถามไว้ล่วงหน้า โดยผู้ตอบจะได้รับคำถามเช่นเดียวกัน และในลำดับขั้นตอนเดียวกัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้ถามถามได้ตรงประเด็นที่ต้องการไม่ออกนอกเรื่อง ไม่เกินขอบเขตที่กำหนดไว้ และข้อมูลที่ได้รับสามารถนำมาประมวลผลได้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และสถานศึกษาที่สังกัด ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

5.2 วิเคราะห์การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

5.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ จำแนกตาม ระดับการศึกษา โดยใช้ค่า t – test (Independent samples)

5.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน และสถานศึกษาที่สังกัด โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยใช้ F-test (One way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' Method)

5.5 วิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ โดยวิเคราะห์ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	63	48.80
สูงกว่าปริญญาตรี	66	51.20
2. ประสบการณ์ในการทำงาน		
ต่ำกว่า 10 ปี	55	42.60
10 - 15 ปี	45	34.90
มากกว่า 15 ปี	29	22.50
3. สถานศึกษาที่สังกัด		
โรงเรียนเทศบาล 1 (วิทยานารี)	27	20.90

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
โรงเรียนเทศบาล 2 (เมืองเก่าวิทยา)	31	24.00
โรงเรียนเทศบาล 3 (ปรางค์กู่วิทยาคาร)	37	28.70
โรงเรียนเทศบาล 4 (อมร สะเพียรชัย อุทิศ)	34	26.40
รวม	129	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 51.20 ในขณะที่ระดับปริญญาตรีมีจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 48.80 นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 42.60 มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 10 - 15 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 34.90 และมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 เมื่อพิจารณาในด้านสถานศึกษาที่สังกัด พบว่าโรงเรียนเทศบาล 3 (ปรางค์กู่วิทยาคาร) มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 28.70 โรงเรียนเทศบาล 4 (อมร สะเพียรชัย อุทิศ) จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 26.40 โรงเรียนเทศบาล 2 (เมืองเก่าวิทยา) จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 และโรงเรียนเทศบาล 1 (วิทยานารี) จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 20.90

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ โดยรวมและรายด้าน

การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ระดับปฏิบัติ		แปลผล	อันดับที่
	$\bar{x}$	S.D.		
1.ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.04	0.36	มาก	2
2.ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.04	0.36	มาก	3
3.ด้านการวัดประเมินผล	4.00	0.36	มาก	4
4.ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.12	0.40	มาก	1
5.ด้านนิเทศการศึกษา	3.97	0.35	มาก	5
โดยรวม	4.03	0.36	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่าการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$; S.D. = 0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.12$; S.D. = 0.40) รองลงมาคือด้านการ

พัฒนาหลักสูตร ($\bar{X}$ = 4.04; S.D. = 0.36) และด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 4.04; S.D. = 0.36) ในขณะที่ด้านการวัดและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (M = 4.00; S.D. = 0.36) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านนิเทศการศึกษา ($\bar{X}$ = 3.97; S.D. = 0.35)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และสถานศึกษาที่สังกัด

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ จำแนกตามระดับการศึกษา

การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	Sig.
	n=63		n=66			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1.ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.07	0.35	4.02	0.36	0.472	0.460
2.ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.07	0.35	4.02	0.37	0.774	0.441
3.ด้านการวัดประเมินผล	3.98	0.36	4.02	0.35	-0.667	0.506
4.ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.12	0.40	4.12	0.40	-0.097	0.923
5.ด้านนิเทศการศึกษา	3.94	0.30	4.00	0.40	-1.002	0.319
โดยรวม	4.03	0.18	4.04	0.17	-0.100	0.920

จากตารางที่ 3 พบว่าการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ จำแนกตามระดับการศึกษา มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นโดยรวมของบุคลากรที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาดรี ($\bar{X}$ = 4.04) ซึ่งมีความมากกว่าบุคลากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาดรี ($\bar{X}$ = 4.03) อย่างไรก็ตามการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

แหล่งความแปรปรวน		SS	df	MS.	F	Sig.
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	.082	2	.041	.314	.731
	ภายในกลุ่ม	16.371	126	.130		
	รวม	16.452	128			
ด้านการจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	.035	2	.017	.136	.873
	ภายในกลุ่ม	16.159	126	.128		
	รวม	16.194	128			
ด้านการวัดประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	.223	2	.111	.879	.418
	ภายในกลุ่ม	15.967	126	.127		
	รวม	16.190	128			
ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.147	2	.073	.458	.634
	ภายในกลุ่ม	20.195	126	.160		
	รวม	20.342	128			
ด้านนิเทศการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.314	2	.157	1.269	.285
	ภายในกลุ่ม	15.581	126	.124		
	รวม	15.895	128			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	.013	2	.007	.228	.796
	ภายในกลุ่ม	3.716	126	.029		
	รวม	3.729	128			

จากตารางที่ 4 พบว่าการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าโดยภาพรวมและในแต่ละด้านไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ จำแนกตาม สถานศึกษาที่สังกัด

แหล่งความแปรปรวน		SS	df	MS.	F	Sig.
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	.089	3	.030	.227	.877

แหล่งความแปรปรวน		SS	df	MS.	F	Sig.
	ภายในกลุ่ม	16.363	125	.131		
	รวม	16.452	128			
ด้านการจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	.080	3	.027	.206	.892
	ภายในกลุ่ม	16.114	125	.129		
	รวม	16.194	128			
ด้านการวัดประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	.233	3	.078	.609	.610
	ภายในกลุ่ม	15.957	125	.128		
	รวม	16.190	128			
ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.381	3	.460	3.034*	.032
	ภายในกลุ่ม	18.961	125	.152		
	รวม	20.342	128			
ด้านนิเทศการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.285	3	.095	.761	.518
	ภายในกลุ่ม	15.610	125	.125		
	รวม	15.895	128			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	.184	3	.061	2.166	.095
	ภายในกลุ่ม	3.545	125	.028		
	รวม	3.729	128			

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 5 พบว่าการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ เมื่อจำแนกตามสถานศึกษาที่สังกัด โดยรวมไม่พบความแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่ามีความแตกต่างในด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ส่วนด้านอื่นๆ ไม่มีความแตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบแนวทางการบริหารงานวิชาการที่สำคัญ ดังนี้

3.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรการดำเนินการที่ควรปรับปรุง ได้แก่ ผู้บริหารควรปรับเปลี่ยนหลักสูตรเดิมให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยเน้นการบริหารหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและนักเรียน

3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน และสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

3.3 ด้านการวัดประเมินผล ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีการวัดประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง และติดตามผลการประเมินเพื่อให้ครูสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล นอกจากนี้ยังควรส่งเสริมให้การวัดประเมินผลตรงตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้

3.4 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา การดำเนินการที่สำคัญคือ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูพัฒนาสื่อการสอนโดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ และส่งเสริมให้มีการพัฒนาสื่ออย่างทันสมัย รวมถึงการประเมินผลการใช้สื่อและนวัตกรรมเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3.5 ด้านนิเทศการศึกษาผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูนำผลการนิเทศมาปรับปรุงและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน รวมทั้งวางแผนนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ

1. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าการบริหารงานวิชาการทุกด้านมีผลในระดับสูง อาจเป็นผลจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดการให้ครูนำแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มาประยุกต์ใช้ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ และการเชื่อมโยงความรู้จากประสบการณ์เดิม ทำให้ผู้เรียนสามารถเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ และพัฒนาแนวทางการแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่หลากหลาย ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ใหม่จากประสบการณ์ที่ได้รับ การศึกษาของปัญญา ตรีเลิศพจน์กุล (2566) ในการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ก็พบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษานั้นอยู่ในระดับมากเช่นกัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญและประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ การวิเคราะห์ผลการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ พบว่าโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจเกิดจากแนวทางการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการเชื่อมโยงกิจกรรม การลดเวลาเรียน และการเพิ่มเวลารู้ โดยมีเป้าหมายให้ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติและเรียนรู้ด้วยตนเอง ผลการศึกษาของเชษฐชาย วรณประพันธ์ (2564) เกี่ยวกับการแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่สถานศึกษาลำพระเพลิงพิทยาคม พบข้อมูลที่น่าสนใจ ได้แก่ สภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูและบุคลากรทางการศึกษาสถานศึกษาลำพระเพลิงพิทยาคม โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้เชิงรุกมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือการจัดการเรียนรู้เชิงรุกผ่านกระบวนการคิดและการลงมือปฏิบัติ การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้เชิงรุก การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก และการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

(Active Learning) เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษาพบว่าด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และการพัฒนาผลงานวิจัยและนวัตกรรมการเรียนรู้ ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษสถานศึกษาลำพระเพลิงพิทยาคม จำแนกตามระดับการศึกษา ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ การวิเคราะห์ผลการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจเกิดจากการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มุ่งเน้นเป้าหมายในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสังคม สอดคล้องกับการศึกษาของสายใจ สุนทรมรัตน์ (2564) ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการและประสิทธิผลการสอนของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยมีผลการวิจัยที่น่าสนใจดังนี้ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการอำนวยความสะดวกในงานวิชาการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการส่งเสริมและสนับสนุนในงานวิชาการ ด้านการประสานงานวิชาการ และการนิเทศ ติดตามประเมินและรายงานผลการประเมินวิชาการ ในขณะที่ด้านการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ในการบริหารงานวิชาการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ประสิทธิภาพการสอนของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าศักยภาพและสมรรถภาพของครูและบุคลากรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือการเน้นคุณภาพและภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ส่วนความตื่นตัวในการบริหารจัดการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลการสอนของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ จำแนกตามขนาดสถานศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน การบริหารงานวิชาการและประสิทธิผลการสอนของครูมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอยู่ในระดับสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าความสัมพันธ์ที่ .806

4. การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาตามสถานศึกษาที่สังกัด อย่างไรก็ตาม เมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่ามีความแตกต่างในด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง ซึ่งอาจเกิดจากกรอบนโยบายในการจัดการศึกษาของเทศบาลชัยภูมิที่ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน เป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน การศึกษาของปัญญา ตรีเลิศพจน์กุล (2566) เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบผลการวิจัยที่น่าสนใจ ได้แก่ สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา โดยจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยายโอกาส

ทางการศึกษา ควรมีการวางแผนงานด้านวิชาการโดยการรวบรวมข้อมูลและกำกับดูแล รวมถึงการนิเทศและติดตามงานด้านวิชาการ พร้อมจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

5. แนวทางการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองชัยภูมิ พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตร: ผู้บริหารควรปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่มีอยู่ให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยมีการบริหารหลักสูตรให้ตรงกับบริบทของสถานศึกษาและความต้องการของนักเรียนอย่างเหมาะสม ด้านการจัดการเรียนการสอน: ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน และสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการวัดและประเมินผล: ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีการวัดประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง พร้อมทั้งติดตามและดูแลการนำผลการประเมินไปใช้ในการแก้ไขและพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยวัดผลให้ตรงตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้บริหารควรสนับสนุนการพัฒนาสื่อการสอนโดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมให้ครูประเมินผลการใช้สื่อและนวัตกรรมเพื่อการปรับปรุงพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ ด้านการนิเทศการศึกษา: ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูนำผลการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาสื่อการเรียนการสอน พร้อมทั้งมีการวางแผนนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดการเรียนการสอนและทำการวัดผลตามสภาพจริง แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาโดยนคร จงอนุรักษ์ (2564) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาจะอำาคุณหญิง เนื่องบุรีควรเน้นการวางแผนงานวิชาการและการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ๆ รวมถึงการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ และควรสนับสนุนให้ครูได้รับความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา รวมถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านนิเทศการศึกษา ผู้บริหารควรจัดให้มีการนิเทศภายนอก เพื่อให้ครูได้รับแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนที่หลากหลาย

1.2 ในด้านการวัดประเมินผล ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูเก็บข้อมูลในการวัดประเมินผล ของนักเรียน เพื่อทำการวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล

1.3 ในด้านการพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครู ชุมชนมีส่วนร่วมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ได้แก่ ควรศึกษาการพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนเพื่อการจัดการศึกษาเชิงรุก ควรศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาเชิงรุก ควรศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคไทยแลนด์ 4.0

เอกสารอ้างอิง

- คณน สิริโชคเจริญ. (2565). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพสำหรับสถานศึกษา
สังกัดเทศบาล ตำบลในจังหวัดมหาสารคาม. การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา
การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชยพล ดีอ่อน. (2565). การบริหารจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง Active Learning ของสถานศึกษาศูนย์เครือข่าย
พัฒนาคุณภาพการศึกษาลุ่มน้ำลาง อำเภอบางมะฝ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
แม่ฮ่องสอน เขต 1. *Journal of Modern Learning Development*, 7 (4), 10-23.
- เชษฐชาย วรรณประพันธ์. (2564). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active
Learning) เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษสถานศึกษาอำเภอลำพะวงเพ็ญพิทยาคม. สำนักงานเว็บไซต์ครูบ้านนอก
ดอทคอม
- เทศบาลเมืองชัยภูมิ. (2566). แผนปฏิบัติการเทศบาลเมืองชัยภูมิ. ชัยภูมิ : เทศบาลเมืองชัยภูมิ.
- นคร จงอนุรักษ์. (2564). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- เบญจวรรณ กสิผล. (2565). การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอ
วิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยเกริก.
- ปัญญา ตรีเลิศพจน์กุล. (2566). “การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขยาย โอกาสทางการ
ศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5”. *วารสารการบริหารการ
ปกครองและนวัตกรรมการท้องถิ่น*, 7(1), 179 – 192.
- สายใจ สุนกามรัตน์. (2564). “การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลการสอนของครูในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่”. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 6(3), 365 – 378.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน. (2565). *แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก*. ลำปาง :
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน.
- สุรางค์ ประไพพ. (2566). “รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลเพื่อพัฒนาการจัดการ
เรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนบุญคุ้มราษฎร์บำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1”.
วารสารมหาจุฬานาครทรรณ, 10(1), 46 -58.
- Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970) Determining Sample Size for Research Activities. *Educational
and Psychological Measurement*, 30, 607-610.